

Artikelen

Aruba volgt heilloze weg om studenten terug te lokken

Jonathan Upegui, Harry van Dalen - 22 aug 2011 - Migratie en integratie - 602 keer bekeken

President Eman van Aruba heeft een wet ingediend om Arubaanse studenten die in Nederland studeren terug te lokken met gedeeltelijke kwijtschelding van de studieschuld. Op basis van een survey onder Arubaanse studenten komen de economen Upegui en Van Dalen tot de conclusie dat dit weggegooid geld is: wie terug wil komen, keert toch al terug en het echte probleem – geschikte werkgelegenheid op Aruba voor hogeschoolden – blijft onaangetast.

Brain drain van eigen makelij

Aruba is een klein eiland met 106.000 inwoners, dat de status aparte geniet binnen het Koninkrijk der Nederlanden. Het is met andere woorden een land binnen het koninkrijk en kan daarom autonoom handelen. Hoewel het een land is omvat het land niet meer dan de oppervlakte van het eiland Texel. Wanneer inwoners het land verlaten dan merkt de economie van het land dat en dat merkt het in het bijzonder wanneer studenten het land verlaten, ook al is het om elders voor een aantal jaren een opleiding te genieten. Het ligt echter voor de hand dat wie langdurig verblijft in een land, de neiging bestaat om daar te blijven.

De Arubaanse overheid geeft studenten alle kansen om zich in Aruba of daarbuiten te ontwikkelen. Het land kent net als Nederland een systeem van studieleningen en om studenten alle kans op ontwikkeling te geven mogen ze zowel aan de Universiteit van Aruba als universiteiten in andere landen studeren. Veel Arubaanse studenten kiezen voor een studie aan Nederlandse hoger onderwijsinstellingen, een keuze die ook mogelijk gemaakt wordt doordat zij in Nederland een lening bij de IBG kunnen verkrijgen. De kans die Aruba biedt aan inwoners is een mooi initiatief maar het is tegelijkertijd het creëren van een eigen brain drain.

Brains teruglokken

Dat probleem moet ook in het achterhoofd van premier Mike Eman hebben gespeeld en hij bedacht bij zijn aantreden in 2009 een plan om Arubaanse studenten terug te lokken naar Aruba. Wat behelsde het plan van Eman? Wie binnen drie jaar na afronden van de studie in Nederland (of elders) terugkeert naar Aruba wordt veertig procent van zijn studieschuld kwijtgescholden. Onlangs is op 26 juli 2011 een [wetsvoorstel ingediend](#) bij het parlement ([Amigoe, 26 juli 2011](#)). Het is praktisch gelijk aan de eerste gedachtespinsels van Eman, behalve dat de 40 procent korting te hoog werd bevonden. Voor jongeren die in Nederland hebben gestudeerd en naar Aruba terugkeren staat nu een 30 procent korting op de studielening in het vooruitzicht. Dat is geen gering percentage. Laten we aannemen dat een student in de zes jaar die hij of zij tot beschikking krijgt om te studeren een schuld van 40.000 euro opbouwt dan is dat toch een forse schenking van 12.000 euro.

Zal het werken?

De motivering van Eman om dit plan in te dienen is dat vele studenten kampen met een dubbele studieschuld, een bij het land Aruba en een schuld in euro's bij de Nederlandse Informatie Beheer Groep. Op Aruba weegt met name die laatste schuld extra zwaar. De binnenlandse munteenheid – florin – is immers gekoppeld aan de dollar en in het huidige monetaire krachtenspel zouden ze een schuld in euro's moeten afbetalen met de zwakke Arubaanse florin wanneer ze terugkeren naar Aruba. Volgens Eman kiezen Arubaanse afgestudeerden er daarom vaak voor om in Nederland te blijven voor werk. Door 30 procent te korten op de Arubaanse lening wil de regering recent afgestudeerden aansporen om alsnog terug te komen.¹ In zijn motivering zitten impliciet twee aspecten waarvan de vraag is of deze berusten op werkelijke behoeften en motieven: (a) Afgestudeerden blijven in Nederland werken ook al zien zij kansen op werk op Aruba; en (b) een 30 procent korting op de schuld zet Arubaanse afgestudeerden aan tot terugkeer.

Wat zeggen Arubaanse studenten?

Om beide stellingen eens tegen het licht te houden is in februari en maart 2011 een enquête gehouden onder Arubaanse studenten om hun remigratie-intenties te peilen. Door bemiddeling van Arubahuis, dat de belangen van Arubaanse studenten in Nederland behartigt en registreert, is via de email de enquête uitgezet onder studenten. Het aantal studenten dat de vragenlijst volledig invulde bedroeg 177, hetgeen neerkomt op een responspercentage van 13 procent.² Voor dit soort enquêtes onder Arubaanse studenten is dat een redelijk percentage.

gevraagd naar terugkeerintenties bleek 32 procent van de studenten van plan om terug te keren naar Aruba. Dat lijkt een fors percentage, maar degenen die dat uitspreken doen dat vooral omdat zij Aruba een prettiger en veiliger omgeving vinden en ook het aangename klimaat is toch altijd een factor die heimwee oproept. De arbeidsmarkt is zeker geen reden om terug te keren omdat de overgrote meerderheid van de studenten zeggen dat het moeilijk is om een gepaste baan te vinden in Aruba. In dat opzicht lijkt het aannemelijk dat studenten een pad in slaan in het buitenland waardoor zij kwaliteiten opbouwen die, een enkele uitzondering nagelaten, van weinig nut is in Aruba. En dat blijkt ook wel als we ze vragen hoe de Nederlandse arbeidsmarkt zich verhoudt tot de Arubaanse. Vanuit een carrièreperspectief scoort Nederland veel beter. En ook het loon dat men kan verdienen en de kans op een baan ligt volgens de overgrote meerderheid van Arubaanse studenten veel hoger in Nederland. Het vinden van een geschikte baan in Aruba is uiterst moeizaam, terwijl men verwacht dat het vinden van een baan in Nederland niet moeilijk is. Uit de enquête komt ook naar voren dat van degenen die terug willen keren zij vaak een hogere drang hebben om iets voor de Arubaanse maatschappij te willen betekenen.

Lokkertje

In het licht van de verschillen tussen de Arubaanse en Nederlandse arbeidsmarkt is het dan ook wellicht niet zo'n goed idee om de afgestudeerden te prikkelen met een korting van de studieschuld. Om die optie expliciet te onderzoeken is aan het einde van de enquête ook aan de studenten hun mening gevraagd over het initiatief van Eman: heeft dit plan hen nog van gedachten veranderd om terug te keren naar Aruba. Voor velen was het voor het eerst dat zij van dit plan hoorden.³ Van de studenten die reeds aangaven dat zij niet van plan waren om terug te keren blijkt dat 13 procent van gedachten was veranderd en dat 87 procent dus bij hun oude besluit bleef. Van de studenten die wel terug wil keren is 35 procent van gedachten veranderd door het plan. Daarbij tekent we aan dat hierbij het initiatief uit 2009 werd gevraagd waarbij nog het kortingspercentage van 40 procent werd gehanteerd. Zouden we het nieuwe kortingspercentage van 30 procent hanteren, dan zal waarschijnlijk het aantal heroverwegers nog kleiner zijn. Een extra reden waarom dit beleid weinig effect sorteert, kan voortkomen uit het feit dat Arubaanse studenten vaak een IBG schuld hebben die veel groter is dan de Arubalening.

Met dit soort effecten kan men de illusie hebben dat dit uitsluitend en alleen door het plan komt. Echter indien de remigratie-intenties nog op verfijndere wijze worden geanalyseerd (cf. Van Dalen en Henkens, 2011), bijvoorbeeld door te controleren voor psychologische eigenschappen en arbeidsmarktverwachtingen die de studenten hebben, dan blijkt dat er helemaal geen effect van het Eman-plan te traceren. Met andere woorden, zij die terugkeerden, waren dat toch al van plan.

Heilloze weg

Het voeren van een economische politiek voor een klein eiland is geen geringe opdracht omdat men (jonge) mensen niet kan binden aan de eiland economie. De neiging bestaat om mensen met geld te prikkelen, maar dat moet wel een geloofwaardig beleid zijn en voor een eiland economie zal het aantrekken van hoogopgeleide Arubanen toch in hoge mate niet veel effect sorteren. Ook premier Eman beseft dat maar hij trekt er net de verkeerde les uit. Hij wijst er op dat op Aruba ook banen gecreëerd moeten worden voor deze mensen. "Er is een aantal dat in het verleden terugkwam maar geen gepast werk kon krijgen. We zien belangrijke veranderingen in de economie, maar er is nog veel dat nog gedaan moet worden." Toch heeft het er alle schijn van dat de premier het paard hier achter de wagen spant. Banen voor hoogopgeleiden creëer je niet zomaar, dat moet wel nauw aansluiten bij de comparatieve voordelen die een kleine open economie kent. Het zou in dat opzicht beter zijn als de premier de oude lessen van de vrijhandel van David Ricardo tot zich nam.

Voetnoten

(1) Aan de korting zijn enkele voorwaarden gekoppeld. Zo moet de studie zijn afgerond op 30 oktober 2009 of erna. Premier Eman zegt voor die datum te hebben gekozen omdat het plan voor deze korting ook rond die tijd werd aangekondigd. Verder moet de studie zijn afgerond binnen de aangegeven studieperiode of binnen de aangegeven periode van de lening. Binnen drie jaar na het ontvangen van de bul moet de geïnteresseerde terugkeren naar het eiland en zich laten inschrijven in het bevolkingsregister. Een aanvraag voor de 30 procent korting moet samen met een gewaarmerkte kopie van de bul, bewijs van inschrijving in het bevolkingsregister en een verklaring van de huidige werkgever worden ingediend bij de minister van Financiën.

(2) Het totale aantal studenten in de collegejaar 2010-2011 was onbekend maar het is wel bekend in juni 2009 1346 in hbo en het wetenschappelijk onderwijs ingeschreven stonden.

(3) Idealiter zou men een onafhankelijke meting willen hebben van remigratie-intentie en herziening van het plan. Noodgedwongen is echter binnen deze ene meting intentie en de vraag over het kwijtscheldingsplan gevraagd.

Referenties:

Dalen, H.P. van, en K. Henkens, 2011, Explaining Low International Labour Mobility: The Role of Networks, Personality and Perceived Labour Market Opportunities, *Population, Space and Place*, te verschijnen.

Upegui, J.R., 2011, *Return migration of Aruban students*, Master thesis Economics, Universiteit van Tilburg.

Te citeren als:

Jonathan Upegui en Harry van Dalen, 2011, "Aruba volgt heilloze weg om studenten terug te lokken", 4e jaargang, *Me Judice*, 20 augustus 2011.

Bron foto: David Stanley

Dit artikel kan worden overgenomen met bronvermelding. Toezending van bewijsexemplaren wordt op prijs gesteld. © Me Judice